

บทที่ 4

ยุคแห่งการปฏิรูป

เมื่อนายคิม ยังแฉมก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งผู้นำประเทศในยุคสาธารณรัฐที่เจ็ด เขาเป็นบุคคลที่มองเห็นการณ์ไกล ดังปรากฏในนโยบายการบริหารประเทศที่เน้นเป็นขั้นเป็นตอน เขาย้ำถึง “การแก้ไขข้อผิดพลาดในอดีตเพื่อก้าวไปสู่อนาคตที่สดใส” ซึ่งเป็นเสมือนการสร้างรากฐานทางการเมือง - เศรษฐกิจ - สังคมให้แข็งแกร่งเพื่อนำเกาหลีใต้เข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 21 อย่างสง่าผ่าเผยและสูงเด่น โดยในปีแรกเมื่อก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งเขาได้ย้ำถึง “การสร้างเกาหลีใหม่” ปีต่อมาเขาเน้น “การปฏิรูประบบสังคมในยุคโลกาภิวัตน์” และก้าวต่อไปในปีนี้ได้แก่การประกาศนโยบาย “การนำเกาหลีให้เป็นชาติชั้นนำ”

สามปีแรกแห่งการดำรงตำแหน่งเป็นประมุขของชาตินั้น นายคิมมุ่งมั่นที่จะบริหารประเทศให้บรรลุนโยบายที่วางไว้ มาตรการที่ใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการสร้างเกาหลีใหม่ ประกอบด้วย (1) ขจัดการปกครองแบบเผด็จการให้หมดสิ้นไปจากระบบการเมืองของเกาหลี (2) ประธานาธิบดีประกาศแจ้งทรัพย์สินต่อสาธารณชนได้รับทราบในวาระที่ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่ง พร้อมกับกำหนดให้ข้าราชการระดับสูงและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกระทำตามอันเป็นการกระทำเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ต้องการให้ผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญของประเทศไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในการสร้างความมั่งคั่งให้แก่ตน ต่อมา ได้มีการตรากฎหมายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตาม (3) ในวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ.1993 ประธานาธิบดีให้ยกเลิกการใช้ชื่อปลอมหรือชื่อคนอื่นเปิดบัญชีธนาคาร ซึ่งการกระทำที่ผ่านมานั้นก่อให้เกิดการถือราษฎร์บังหลวงและการดำเนินธุรกิจที่ไม่โปร่งใส ด้วยเหตุนี้ ทุกคนจะต้องใช้ชื่อจริงของตนในระบบการเงิน และ (4) ในเรื่องการเมืองนั้น ประธานาธิบดีได้เสนอให้ออกกฎหมายจำกัดวงเงินที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงเพื่อให้การเลือกตั้งสะอาดบริสุทธิ์ยุติธรรม

เมื่อมีการนำมาตรการเหล่านี้ไปปฏิบัติใช้ ก่อให้เกิดประสิทธิผลทันตาเห็น กล่าวคือ มีข้าราชการระดับสูงและนายทหารระดับนายพลหลายคนถูกจับเพราะตรวจพบว่า คน

เหล่านั้นได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่สร้างประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับตน และที่เป็นข่าวเด่นดังที่สุดก็คือ การจับกุมอดีตประธานาธิบดีโรห์ เดอูท์ที่ได้รับเงินอย่างไม่เป็นทางการจากนักธุรกิจถึงห้าแสนล้านวอนในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นประมุขของชาติระหว่างปี ค.ศ.1988-1992 และยังมีเงินเหลืออีกหนึ่งในสามของเงินทั้งหมดฝากไว้ในธนาคารภายใต้ชื่อของผู้ที่เคยทำงานห้อมล้อมเขาในยุคที่ครองอำนาจ

ในด้านการบริหารงานแผ่นดิน ประธานาธิบดีได้ตั้งกลุ่มศึกษาและวางแผนองค์กรของรัฐให้มีขนาดเล็กและมีประสิทธิภาพ ด้วยการยุบกระทรวงคณะกรรมการวางแผนเศรษฐกิจให้มาอยู่กับการคลัง โดยตั้งเป็น “กระทรวงการคลังและเศรษฐกิจ” ตั้งกระทรวงข่าวสารและการคมนาคม รวมทั้งยุบกรมกองที่ทำงานซ้ำซ้อนกันลง ทำให้สามารถลดจำนวนรัฐมนตรีได้ 2 ตำแหน่งรองและผู้ช่วยรัฐมนตรี 7 ตำแหน่ง และอธิบดีกรมต่าง ๆ ถึง 23 ตำแหน่งทีเดียว

ในด้านเศรษฐกิจนั้น รัฐบาลของนายคิมได้เร่งรัดการผลิตและการจัดจำหน่ายสินค้าของเกาหลีใต้ไปยังตลาดโลกให้มากที่สุด ยังผลให้การส่งสินค้าออกในปีนั้นรวมทั้งสิ้นถึงหนึ่งแสนล้านเหรียญสหรัฐและเป็นประเทศที่มีมูลค่าการค้ามากเป็นอันดับที่ 12 ของโลก (พอถึงปี ค.ศ. 1996 ขนาดเศรษฐกิจของเกาหลีใหญ่เป็นอันดับที่ 11 ของโลก) อีกทั้งทำให้รายได้ต่อหัวพุ่งขึ้นเป็น 10,000 เหรียญต่อคนต่อปี อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มเป็นร้อยละ 9 ต่อปี ขนาดและปริมาณการลงทุนจากกลุ่มบริษัทภายในและจากต่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และเกาหลีใต้ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกขององค์การ โออีซีดี

ในด้านการเตรียมคนเพื่อศตวรรษหน้านั้น ได้มีการปฏิรูประบบการเรียนการสอนทุกระดับและปรับปรุงการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเสียใหม่เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับการศึกษาตามความถนัดและความสามารถ มีการกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มจำนวนนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และการค้าระหว่างประเทศให้มากขึ้น และมีการขยายฐานการวิจัยของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์พื้นฐานให้มีความคลุ่มลึกและกว้างขวางเพื่อเป็นภูมิปัญญาของเกาหลีซึ่งจะนำไปใช้ในกิจการอุตสาหกรรมของชาติ นอกจากนี้ ยังเน้น “ความเป็นนานาชาติ” ด้วยการเร่งรัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศเพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อกับประชาคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านการต่างประเทศนั้น ประธานาธิบดีคิม ยังแฉมได้เดินทางไปเยี่ยมเยือนมิตรประเทศอย่างเป็นทางการในแทบทุกทวีป และเข้าร่วมประชุมระดับโลกตลอดเวลา ดังเช่น กล่าวสุนทรพจน์ในองค์การสหประชาชาติ เข้าร่วมประชุมกับผู้นำกลุ่มประเทศเอเปค เป็นต้น ในขณะเดียวกัน ผู้นำชาติต่าง ๆ ได้เดินทางมายังเกาหลีเพื่อสร้างสัมพันธไมตรีและเร่งรัดความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าอย่างไม่ขาดสาย

ในด้านชีวิตส่วนตัวของผู้นำคนนี้อาจถือได้ว่านายคิมเป็นตัวอย่างที่ดีของนักการเมืองทั้งมวล เขาใช้ชีวิตเรียบง่าย และไม่หรูหราฟุ้งเฟ้อ อาหารหลักที่จัดบริการภายหลังจากการประชุมคณะรัฐมนตรีก็คือบะหมี่ธรรมดา เขาอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำทำให้ล่วงรู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชน รวมทั้งเสียงสะท้อนในการปฏิบัติงานของคณะรัฐบาล เขานิยมการวิ่งเพื่อออกกำลังกาย และเขียนตัวหนังสือจีนในยามว่าง เขาปฏิเสธการรับเงินใด ๆ จากนักธุรกิจนอกเหนือจากการสนับสนุนทางการเมืองและเขาไม่สะสมทรัพย์สินสมบัติที่เกินกว่าความจำเป็นในการดำรงชีวิต ดังนั้น เวลาและความสามารถทั้งหมดที่มีอยู่จึงใช้ทุ่มเทไปกับการทำงานให้กับชาติบ้านเมืองสมกับความไว้วางใจที่ประชาชนได้เลือกเขาเป็นผู้นำประเทศ

การที่จะก้าวไปสู่สังคมขั้นแนวหน้าในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ประธานาธิบดีคิมได้ประกาศนโยบายที่จะต้องกระทำเพื่อเตรียมคนและสังคมให้พร้อมพร้อมสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจที่สูงเด่นดังนี้ (1) เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจเพื่อก้าวไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำด้วยมาตรการที่เป็นรูปธรรม นั่นคือ การรักษาระดับเงินเพื่อให้คงที่ราวร้อยละ 4.5 และรักษาดัชนีค่าครองชีพให้ต่ำ รวมทั้งลดความแตกต่างของขนาดระหว่างธุรกิจขนาดใหญ่ กับขนาดกลางและขนาดเล็ก (2) ปฏิรูปองค์กรและระบบการเมืองให้โปร่งใส และแยกการเมือง-เศรษฐกิจออกจากกัน ตลอดจนให้มีการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม (3) ยกกระดับคุณภาพชีวิตของคนเกาหลีให้ดีขึ้น โดยรัฐจะให้ความสะดวกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดีแก่ผู้ด้อยโอกาส คนแก่ และคนพิการ รวมทั้งพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ อนึ่ง รัฐจะปฏิรูปทางการศึกษาทุกโรงเรียนและชั้นเรียนในการเตรียมคนเพื่อสังคมใหม่ในอนาคต (4) จะนำเกาหลีให้เป็นชาติแถวหน้าในหมู่ประชาคม

โลก (5) จะสร้างระบบโลกใหม่ที่ทุกชาติจะต้องเชื่อมั่นและร่วมมือกัน และ (6) จะลดความตึงเครียดบนคาบสมุทรเกาหลีและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเกาหลีเหนือ¹

หลังจากที่ได้กล่าวถึงภาพในมุมมองกว้างหรือบริบทในยุคศักราชใหม่ของสาธารณรัฐเกาหลีแล้ว ต่อไปนี้จะเจาะลึกวิเคราะห์ถึงปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่ละปัจจัยเพื่อดูว่าปัจจัยเหล่านั้นมีความสัมพันธ์อย่างไรกับการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. ปัจจัยทางด้านโครงสร้างสังคมและวัฒนธรรม

1.1 นโยบาย “การสร้างสังคมใหม่” เอกสารของทางการเกาหลีกล่าวว่า การสร้างเกาหลีใหม่หมายถึงภารกิจที่จะต้องกระทำ 3 ประการคือ การขจัดความไม่ยุติธรรมทางสังคมและคอร์รัปชัน การฟื้นฟูเศรษฐกิจของชาติและการสร้างวินัยข้าราชการ และระเบียบสาธารณะ

ในขณะนั้น (ค.ศ.1993 เมื่อนายคิม ยังแจมเข้ารับตำแหน่งเป็นประมุขของประเทศ) ในประเทศเกาหลีเต็มไปด้วยโรคที่เรียกกันว่า “โรคเกาหลี” ซึ่งมีอาการดังนี้

1) การสูญเสียความขยันหมั่นเพียรของชาวเกาหลี
2) ค่านิยมค่อย ๆ เสื่อมหายไป เพราะความยุติธรรม คอร์รัปชัน ความเกียจคร้าน ไร้เหตุผล เฉื่อยชา การทะเลาะเบาะแว้ง และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

3) ความเชื่อมั่นในตนเองหายไปและกลับไปยอมรับการพ่ายแพ้
ประธานาธิบดีคิม ยังแจม เห็นว่าความพยายามที่จะปฏิรูปเหล่านี้มีความจำเป็นต่อการรักษาโรคเกาหลีมาก ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ ความพยายามที่จะปฏิรูปนั้นได้แก่ การให้ความสำคัญกับชาติ และการยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประเทศ ซึ่งจะเป็นการสร้างสำนึกแก่ประชาชนให้นึกถึงเป้าหมายของชาติในท้ายที่สุด และทำให้ประเทศก้าวหน้าอยู่ในระดับเดียวกับชาติอื่น ๆ ที่ก้าวล้ำนำสมัย

ก. แนวคิดของเกาหลีใหม่ การสร้างเกาหลีใหม่หมายถึงการสร้างประเทศประชาธิปไตยให้เติบโตเต็มที่และเป็นเอกภาพ หน้าที่นี้ต้องอาศัยกระบวนการปฏิรูประดับชาติ เพื่อสร้างสังคมใหม่โดยการรักษาโรคที่ระบาดไปทั่วสังคม สิ่งจำเป็นเร่งด่วนต่อการสร้างเกาหลีใหม่คือ การเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงและการปฏิรูปเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

ประชาชนทุกคนที่ได้เสียสละในการต่อสู้เรียกร้อง เพื่อความเจริญก้าวหน้าในช่วงเวลากว่า 30 ปีที่ผ่านมา

อนาคตของเกาหลีจะเป็นอย่างไร ประธานาธิบดีคิมได้กล่าวไว้ในสุนทรพจน์เมื่อเข้ารับตำแหน่งว่า เกาหลีใหม่จะเป็น

- สังคมประชาธิปไตยที่เติบโตเต็มที่และมีเสรีภาพกว่าเดิม
- ประชาคมที่ประชาชนมีส่วนร่วม ทำงานและอาศัยอยู่ด้วยกันอย่างสอดคล้อง มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น และศักดิ์ศรีบุคคลได้รับการเชิดชู
- รัฐที่มีความยุติธรรมทั่วถึงเสมือนแม่น้ำไหลไปทั่วแผ่นดิน หรือกล่าวได้ว่าเป็นสังคมที่ยุติธรรมซึ่งบุคคลที่ซื่อสัตย์และขยันสามารถมีชีวิตที่ดีได้
- ประเทศใหม่ที่ยอมรับนับถือศักดิ์ศรีของมนุษย์และเทิดทูนวัฒนธรรม
- ดินแดนที่มีเอกภาพที่ประชาชนซึ่งถูกแบ่งแยกอยู่จะอยู่ร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสันติและ
- จะเป็นศูนย์กลางอันโดดเด่นและน่าภาคภูมิใจของโลกที่เจริญก้าวหน้า มีส่วนร่วมอย่างมหาศาลต่อสันติภาพและความก้าวหน้าของโลก

ข. จุดมุ่งหมายหลักของรัฐบาล จุดมุ่งหมายหลักสี่ประการของรัฐบาลใหม่ คือ รัฐบาลมือสะอาด เศรษฐกิจดี สังคมดี และการรวมชาติอย่างสันติ จุดมุ่งหมายเหล่านี้จะได้รับการเน้นและปฏิบัติโดยรัฐบาลใหม่เพื่อนำไปสู่ยุคโลกาภิวัตน์

รัฐบาลมือสะอาด หมายถึง รัฐบาลที่ปลอดจากคอร์รัปชัน และความอยุติธรรม ซึ่งหมายถึงจะต้องเริ่มปฏิวัติจากบนหรือระดับสูง นั่นคือ รัฐบาลได้ให้คณะรัฐมนตรีและข้าราชการระดับสูงแจ้งและประกาศทรัพย์สินส่วนตัวเพื่อมิให้เกิดการสะสมความมั่งคั่งโดยผิดกฎหมายภายใต้กฎหมายจริยธรรมของข้าราชการ ซึ่งได้รับการแก้ไขในเดือนพฤษภาคม ปี 1993 ประธานาธิบดีเองได้ประกาศทรัพย์สินของตนเองเป็นคนแรกในสองวันต่อมาหลังการเข้ารับตำแหน่ง ก่อนที่กฎหมายฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้ พร้อมทั้งได้ปฏิญาณว่าจะไม่รับการบริจาคเพื่อการเมืองใด ๆ ทั้งสิ้นประธานาธิบดีคิมประกาศว่า จะต้องไม่มีการหลบหนีหรือหลีกเลี่ยงจากการรณรงค์वादต่างครั้งนี้ และได้บังคับข้าราชการระดับสูงจำนวนหนึ่งลาออก เพราะพบว่ามีการสะสมความมั่งคั่งอย่างผิดกฎหมายหรือแจ้งทรัพย์สินไม่ถูกต้อง เขาเน้นว่า

กฎหมายจริยธรรมใหม่จะต้องแพร่หลายทั่วโลกและกลายเป็นวิถีชีวิตอย่างหนึ่งของชาวเกาหลี

การเข้ารับตำแหน่งของประธานาธิบดีคิม เป็นจุดสิ้นสุดของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร การคอร์รัปชันในกองทัพต่าง ๆ ซึ่งเดิมเป็นเรื่องต้องห้ามที่จะกล่าวถึง กลายเป็นเป้าของการณรงค์เพื่อปฏิรูปเรื่องอื้อยศจึงเกี่ยวกับการทุจริตในการเลื่อนตำแหน่งถูกเปิดเผยและนายทหารระดับสูงหลายคนถูกย้าย ในขณะที่เดียวกันประธานาธิบดีคิมได้เสนอให้ล้มเลิกการเกี่ยวพันทางการเมืองในระบบราชการ กล่าวคือ เขาได้ปฏิรูปกลไกทางสมองของชาติ ยุติการเข้าแทรกแซงในกิจการการเมืองในประเทศ และชักนำให้มุ่งไปสนใจต่อความมั่นคงของชาติเกาหลีเท่านั้น

เศรษฐกิจ หมายถึง เศรษฐกิจใหม่ที่เสรีจากการควบคุมและการป้องกันที่ปราศจากเหตุผล เป็นระบบเศรษฐกิจที่ประกันการควบคุมตนเองและการแข่งขันอย่างยุติธรรม รวมทั้งกระตุ้นให้มีการริเริ่มและสร้างสรรค์ด้านเอกชนเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจเคยถูกวัดด้านการขยายตัวทางปริมาณในสามทศวรรษที่ผ่านมา ในปัจจุบันจะต้องมีการพัฒนาเชิงคุณภาพ เพื่อจะพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ เกาหลีต้อง

- (1) จัดตั้งระบบตลาดเสรี
- (2) มีการลงทุน
- (3) กระจายอำนาจทางเศรษฐกิจ และ
- (4) ส่งเสริมการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ

ในศตวรรษที่ 21 ความแข็งแกร่งของชาติจะวัดได้จากระดับการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้วยเหตุผลนี้ รัฐบาลใหม่จึงเพิ่มเงินค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น

เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 1993 ประธานาธิบดีคิม ยังแฉม ประกาศให้ใช้ระบบนามจริงในการดำเนินการทางการเงินต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดความยุติธรรมทางเศรษฐกิจ และรัฐบาลมีอิสระขาด ประธานาธิบดียังประกาศว่า รัฐบาลจะมีการควบคุมตรวจสอบอสังหาริมทรัพย์ เป็นที่คาดหมายว่าระบบการเงินต่าง ๆ และอสังหาริมทรัพย์จะโปร่งใส ปัญหาเศรษฐกิจใต้ดินก็จะ

ค่อย ๆ หมดไป และยังช่วยในการเหนี่ยวนำการซื้อขายที่ดินที่ไม่สามารถทำประโยชน์ได้ มีเงินทุนหมุนเวียนในวงจรการเมือง ทำให้รัฐบาลมีส่วนร่วมในการลงทุนร่วมกับเอกชน

สังคมดี หมายถึง สังคมที่ประชาชนทุกคนทำงานหนักและได้รับผลตอบแทนที่ยุติธรรม จะเห็นได้ชัดว่า เพียงรัฐบาลมือสะอาดและเศรษฐกิจที่ดีเท่านั้น ไม่สามารถสร้างเกาหลีใหม่ได้ สังคมที่ดีก็เป็นสิ่งที่จำเป็นด้วย ทุกคนจะต้องร่วมรับผิดชอบด้วยกันเพื่อช่วยกันสร้างสังคมที่ดี

การเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปฏิรูปทางการเมือง 3 ประการนั้น ผ่านที่ประชุมสภาแห่งชาติอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 1994 โดยจะมีโทษปรับอย่างหนักสำหรับผู้ฝ่าฝืนและได้มีการร่างกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งท้องถิ่น และมีการป้องกันการเลือกตั้งที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใสของเงินที่ใช้ในการหาเสียง โดยจะมีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการหาเสียง ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้มีการหาเสียงอย่างอิสระขึ้นและมีการห้ามไม่ให้เลือกก่อนกำหนดและเลือกอย่างผิดวิธี มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยเงินซึ่งถูกใช้โดยพรรคการเมือง โดยจะควบคุมการเพิ่มของจำนวนเงินซึ่งถูกใช้โดยพรรคการเมืองและนักการเมือง เพื่อกำจัดความคิดการเมืองเพื่อเงิน และการเข้าแทรกแซงธุรกิจการเมือง ขณะเดียวกันส่งเสริมการรวมตัวของบุคคลและกลุ่มบุคคล กฎหมายทั้ง 2 ฉบับมีเป้าหมายเพื่อการเมืองที่เสรี ยุติธรรม สะอาดและไม่ฟุ้งเฟ้อ มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยความเป็นเอกเทศของท้องถิ่น ในการเลือกตั้งผู้นำรัฐบาลท้องถิ่นรวมถึงสภาท้องถิ่นซึ่งมีขึ้นในปี 1991 เพื่อที่จะฟื้นฟูความเป็นเอกเทศของท้องถิ่น หลังจากที่ เป็นช่องโหว่มาตลอดสามทศวรรษ

เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 1995 ภายใต้กฎหมายว่าด้วยความเป็นเอกเทศของท้องถิ่นได้ระบุให้มีการเลือกตั้งท้องถิ่น 4 ประเภท ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด และนายกเทศมนตรีนคร จำนวน 15 คน สมาชิกสภามณฑล และสภาจังหวัดอีก 866 คน และสมาชิกสภานครเมือง สภาอำเภอ และผู้นำชุมชนอีก 260 คน และสมาชิกสภาท้องถิ่นระดับล่างอีก 4,304 คน รวมทั้งสิ้น 5,445 คน

จากการปฏิรูปทางการเมืองและการบังคับใช้กฎหมายใหม่ 2 ฉบับ ส่งเสริมความสามารถของประชาชนชาวเกาหลีให้มีส่วนร่วมในกระบวนการการเมืองระบอบประชาธิปไตยมากขึ้นกว่าเดิม

การรวมชาติอย่างสันติเป็นงานอันยิ่งใหญ่ของชาวเกาหลี ประชาคมการรวมชาติของสาธารณรัฐเกาหลีได้เผชิญหน้ากับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี เพื่อตกลงในการสร้างความเชื่อถือทางการเมือง เศรษฐกิจและการทหารและฟื้นฟูความเป็นเอกภาพของชาติ นำประเทศไปสู่การเลือกตั้งเสรีบนคาบสมุทรเกาหลี ประธานาธิบดีคิม ยังคงดำเนินนโยบายรวมชาติอย่างไม่เปลี่ยนแปลง แต่ยังคงความยึดหยุ่นไปตามสถานการณ์โลก ในวันที่อิสราเอลของชาติวันที่ 15 สิงหาคม 1994 ประธานาธิบดีคิมเสนอโครงการความร่วมมือเกาหลีเหนือ-เกาหลีใต้ในการพัฒนาประเทศ คือโครงการเตาแยกปรมาณูนิวเคลียร์ภายใต้ข้อตกลง U.S.-DPRK เพื่อแก้ปัญหาอาวุธนิวเคลียร์ซึ่งคาดว่าจะเป็โครงการแรก

ก. การปฏิรูปอื่นที่จำเป็นต่อความสำเร็จของเกาหลียุคโลกาภิวัตน์ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 1994 ขณะที่ประธานาธิบดีคิม อยู่ระหว่างการเยือนจีนนี้ก็ได้กล่าวเน้นว่าสาธารณรัฐเกาหลีต้องเริ่มยุคโลกาภิวัตน์อย่างจริงจัง โดยมีภาระงานสำคัญ ๆ 5 ประการดังต่อไปนี้

- (1) สาธารณรัฐเกาหลีจะต้องสามารถมีบทบาทสำคัญ ๆ ต่อกิจการโลกได้
- (2) ประเทศต้องพัฒนานโยบายให้มีความเหมาะสมประสานสนธิ กับแนวโลกาภิวัตน์ โดยส่งเสริมให้มีการแข่งขันความร่วมมือและปลูกฝังผู้ใช้แรงงานที่มีความสามารถ
- (3) ทศนคติและรัฐธรรมนูญเกาหลี ต้องถูกปฏิรูปเสียใหม่ เพื่อนำมาซึ่งยุคโลกาภิวัตน์
- (4) ประเทศต้องเล็งเห็นถึงการสร้างความสำเร็จให้กับบุคคลโดยการให้รางวัลกับความสามารถของพวกเขา ด้วยเหตุนี้ผลงานของรัฐบาลจะต้องเพิ่มขึ้นก่อนเป็นสิ่งแรก ก่อนสิ่งอื่นใด
- (5) สาธารณรัฐเกาหลีต้องสร้างสังคมที่เน้นมนุษยนิยมและคุณความดีมากกว่าวัตถุนิยม

ประธานาธิบดีคิมให้ข้อคิดนี้แก่เหล่าบริษัทเกาหลีที่เดินทางไปร่วมงานประชุมผู้นำเอเปคที่อินโดนีเซียและอีก 3 ชาติในเอเชียแปซิฟิก และขณะเดินทางกลับได้แนะนำคณะรัฐมนตรีให้จัดตั้งร่วมกับภาคเอกชน กลไกที่จะนำทุกคนไปสู่ยุคโลกาภิวัตน์ได้โดยสะดวกและง่ายขึ้น

การเรียกร้องยุคโลกาภิวัตน์ของประธานาธิบดีคิม คือการขยายตัวของประเทศชาติ การเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของโลก เขาเสนอกระบวนการหรือแผนการระยะยาว ในการ ปลุกฝังและเป็นแนวทางไปสู่ความสามารถของชาติที่จะประสบความสำเร็จและมีอนาคตที่ดีขึ้น

กระบวนการโลกาภิวัตน์ของคณะรัฐบาลพลเรือนในระบอบประชาธิปไตยชุด ปัจจุบัน ซึ่งเริ่มตั้งแต่เข้ารับตำแหน่งในเดือนกุมภาพันธ์ 1993 มีพื้นฐานอยู่บนความคิด พื้นฐานเรื่องการเปลี่ยนแปลงและการปฏิรูปว่า จะต้องไม่เพียงการปฏิรูปเฉพาะเกาหลี เท่านั้น แต่ควรจะเป็นการสร้างมนุษยชาติที่ดีขึ้นโดยรวมมากกว่าแนวนโยบายโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่เกาหลีสามารถมีบทบาทสำคัญต่อกิจการโลกได้

ง. โลกาภิวัตน์ : จุดมุ่งหมายของการปฏิรูป ประธานาธิบดีคิมสนับสนุนแนวคิด โลกาภิวัตน์ โดยต้องการจะยกระดับรัฐธรรมนูญ ทศนคติ พฤติกรรมและวิจารณ์ญาณของ ประชาชนทั้งหมดให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ กล่าวได้ว่ายุคโลกาภิวัตน์นี้จะส่งผลให้กับ ลูกหลานรุ่นต่อมามากกว่า เพราะมุ่งที่จะสร้างอนาคตที่ดีขึ้นแก่ประเทศชาติ นั้นหมายถึง แม้ว่าการปฏิวัติที่จำเป็นบางอย่าง อาจไม่ได้รับความสนใจในปัจจุบัน แต่ก็ต้องดำเนินต่อไป ทั้งนี้เพราะผลประโยชน์ในอนาคตข้างหน้า

นโยบายโลกาภิวัตน์ควรเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะปฏิรูปในเรื่องต่อไปนี้

(1) นโยบายโลกาภิวัตน์ควรกระตุ้นความพยายามของประชาชนในการที่จะ ปฏิรูปหรือพูดง่าย ๆ คือ เราต้องดำเนินต่อไปโดยเกิดการเปลี่ยนแปลงและมีการปฏิรูปควบคู่ ไปด้วย และเราต้องยกระดับความพยายามของเราให้ก้าวไปอีกขั้นพร้อม ๆ ไปด้วยดำเนิน นโยบายนี้

(2) นโยบายโลกาภิวัตน์ คือ กระบวนการการมองไปข้างหน้า ให้ความสนใจกับ ลูกหลานรุ่นต่อมา เราต้องออกจากอดีตอย่างสะอาด และเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับอนาคตใน ศตวรรษที่ 21

(3) จุดมุ่งหมายสุดท้ายของนโยบายโลกาภิวัตน์ ควรเป็นการส่งเสริมสร้างสรรค์ และการแข่งขันของชาติเกาหลี ด้วยความหวังที่จะทำให้เกาหลีเป็นประเทศชั้นนำที่สุดของ โลกประเทศหนึ่งในทุกแขนงทุกสาขา

นโยบายโลกาภิวัตน์นี้มีเพื่อเสริมสร้างความสามารถของประเทศให้ก้าวล้ำทัดเทียมกับประเทศพัฒนาแล้วในทุกแขนงทุกสาขา²

1.2 สภาพการเปลี่ยนผ่านทางด้านสังคมการเมือง ประเทศเกาหลีใต้ได้ผ่านอุปสรรคนานัปการ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากอุดมการณ์ในด้านการพัฒนาประเทศที่ผู้นำคนก่อน ๆ เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว รัฐบาลได้ใช้อำนาจเผด็จการเบ็ดเสร็จบีบบังคับมิให้เกิดการพัฒนาทางด้านการเมืองขึ้น ชำร่วยยังได้ใช้ตัวบทกฎหมายทั้งที่ชอบธรรมและไม่ชอบธรรม (อำนาจมืด) ทำลายผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับฝ่ายบ้านเมืองตลอดเวลา โดยมักอ้างถึง “เหตุผลของความอยู่รอดของชาติ ความมั่นคง และความผาสุกในการมีกินมีใช้ของประชาชน” เป็นสำคัญ ต่อมา เมื่อผู้คนไม่อาจทนต่อความไม่เป็นธรรมและต่อสภาพสังคมที่บีบคั้นเป็นเวลานานกว่าสามทศวรรษ การปะทุทางการเมืองก็ระเบิดขึ้นซึ่งได้สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างประมาณค่ามิได้และเกิดความระส่ำระสายขึ้นในบ้านเมือง จนถึงมีการเสียชีวิตและเลือดเนื้อของผู้นิยมประชาธิปไตยเป็นจำนวนหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการเปลี่ยนนโยบายทางการเมืองการปกครองของประเทศตามคำประกาศของนายโรห์ เตวูในช่วงก่อนที่เขาจะเข้ารับตำแหน่งเป็นประมุขของประเทศ ทำให้สังคมเกาหลีมีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์การเมืองและคุณลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม โดยประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินชีวิต ในการพัฒนาประเทศ และสร้างเสริมความเป็นธรรมทางสังคมได้มากยิ่งขึ้น จนในที่สุดก็สามารถเลือกผู้นำประเทศที่เป็นนักการเมืองอาชีพที่ไม่ใช่มาจากสายทหารเป็นครั้งแรก และมีผลให้ข้อพิพาททางด้านแรงงานลดลงอยู่ในระดับปกตินับตั้งแต่ปี ค.ศ.1990 เป็นต้นมา

เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐที่เจ็ดจนมาถึงเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1996 มีดังต่อไปนี้

ก. ความแตกแยกในพรรครัฐบาล พรรคเสรีประชาธิปไตยหรือดีโมแครท ลิเบอเรลล์ ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลที่ได้รวมตัวกัน 3 พรรคเมื่อต้นปี ค.ศ.1990 และทำให้นายคิม ยังแฮมได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนปัจจุบันนั้นได้เกิดความวิวาทกันขึ้นเมื่อ นายคิม จองพิล ประธานพรรคผู้ได้รับการวางตัวให้เป็นผู้สืบทอดตำแหน่งผู้นำทางการเมืองต่อจากประธานาธิบดีคิมได้ลาออกจากตำแหน่งและออกจากพรรค และไปตั้งพรรคใหม่ชื่อพรรคยู

ในเขต ลิเบอเรลส์ ดีโมแครท (United Liberal Democrats) เมื่อกลางปี ค.ศ.1995 ทั้งนี้เพราะ นายคิม จองอิลถูกกระแสดต่อต้านจากคนในพรรคที่อ้างว่าเขามีแนวคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม พรรคใหม่ของนายคิม จองอิลนี้เป็นพรรคฝ่ายค้านที่มีฐานเสียงอยู่ในจังหวัดชุงชองเหนือ และจังหวัดชุงชองใต้ ซึ่งเป็นถิ่นบ้านเกิดของนายคิม ปัจจุบัน พรรคนี้เริ่มมีความสำคัญขึ้นมา เมื่อผลการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 11 เมษายน ค.ศ.1996 สมาชิกพรรคได้รับเลือกถึง 50 ที่นั่ง (มากกว่าที่คาดหวังไว้ว่าจะได้รับเลือกเพียง 25-30 ที่นั่ง)

ข. พรรคฝ่ายค้านใหม่ ในวันที่ 5 กันยายน ค.ศ.1995 นายคิม เฉงนักรการเมือง อาวุโสได้หวนกลับมาเล่นการเมืองอีกครั้ง โดยตั้งพรรคใหม่ชื่อ เนชั่นแนล คองเกรส ออฟ นิว โพลิติก (National Congress of New Politics) ซึ่งดึงนักรการเมืองจากพรรคดีโมแครท (Democrats Party) ไปพร้อมกับพรรคของเขาเป็นจำนวนมาก จึงกลายเป็นพรรคฝ่ายค้านที่มีขนาดใหญ่ที่สุด พรรคนี้มีฐานเสียงในจังหวัดโชลลาเหนือและโชลลาใต้ซึ่งเป็นถิ่นบ้านเกิดของนายคิม แต่การเลือกตั้งในวันที่ 11 เมษายน ค.ศ.1996 สมาชิกพรรคนี้ได้รับเลือกเพียง 79 ที่นั่ง (ต่ำกว่าที่คาดไว้ว่าจะได้รับเลือกราว 100 ที่นั่ง) อีกทั้งตัวหัวหน้าพรรคคือนายคิมเองก็ไม่ได้รับเลือก

ค. การเปลี่ยนชื่อพรรครัฐบาล พรรครัฐบาลถูกโจมตีอย่างหนักว่าเป็นพรรครวมที่ผู้นำคนก่อนมาจากสายทหาร อีกทั้งมีการตรวจพบว่าอดีตประธานาธิบดีโรห์ เทวู และอดีตประธานาธิบดีชุน ดูฮวาน ได้ใช้อำนาจเผด็จการกวาดล้างผู้นิยมประชาธิปไตยที่เมืองกวางจู ในปี ค.ศ.1980 รวมทั้งข่าวการเรียกเงินจำนวนมหาศาลจากกลุ่มนักธุรกิจมาใช้ดำเนินงานทางการเมืองและส่วนตัว ดังนั้น ในเดือนมกราคม ค.ศ.1996 จึงได้มีมติให้เปลี่ยนชื่อพรรคเป็น พรรคนิวโคเรีย (New Korea Party) หรือพรรคเกาหลีใหม่ตามนโยบายการสร้างเกาหลีใหม่ของประธานาธิบดีคิม ยังแจม

พรรครัฐบาลมีฐานเสียงอยู่ในจังหวัดเคียงซังเหนือและเคียงซังใต้ ซึ่งเป็นถิ่นจังหวัดบ้านเกิดของนายคิม ยังแจมและประธานาธิบดีคนก่อน ๆ ในการเลือกตั้งครั้งที่ 15 ในเดือน เมษายน ค.ศ.1996 สมาชิกพรรคได้รับเลือก 139 ที่นั่ง แม้ว่าจะไม่สามารถครองเสียงข้างมากในสภาเพราะขาดไป 11 ที่นั่ง แต่ก็ถือว่าเป็นชัยชนะของพรรครัฐบาล (อีกทั้งสามารถกำชัยชนะใน

สนามของเมืองโซลและอินซอน ซึ่งเคยเป็นฐานเสียงสำคัญของพรรคฝ่ายค้าน) ประธานาธิบดี คิมจึงประกาศว่า “ประชาชนได้ให้การสนับสนุนแผนการปฏิรูปเกาหลีต่อไป”³

จะเห็นได้ว่า สังคมการเมืองของเกาหลียังคงแบ่งฐานเสียงตามภูมิภาคนิยมที่เป็น บ้านเกิดของหัวหน้าพรรคอย่างชัดเจน ลักษณะดังนี้อาจก่อให้เกิดความรู้สึกกังวลใจต่อคนเกาหลี ส่วนใหญ่ที่มองเห็นภาพความแตกแยกของคนในชาติที่มีเชื้อสายเผ่าพันธุ์เดียวกัน แม้ว่าผู้นำ ทางการเมืองจะย้ายอยู่เสมอถึงการยุติการใช้พื้นที่เพิ่มเติมมาเป็นประเด็นในการหาเสียง ดังที่นาย คิม เจุงเคยกล่าวว่า “เราควรยุติรูปลักษณ์ทางการเมืองที่มุ่งกล่าวหากันและกันและการ แข่งขันตามภูมิภาคนิยมเสียที ต่อไปนี้ พรรคของเราจะเน้นการชูประเด็นด้านนโยบายเป็น หลักในการหาเสียง”⁴

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการของผู้วิจัยกับผู้มีสิทธิออกเสียง เลือกตั้งที่มีถิ่นกำเนิดจากภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งที่เป็นนักศึกษา และคนทำงานในอาชีพต่าง ๆ เป็น เวลา 2 เดือน ผู้วิจัยพบว่า ทุกคนยังคงเน้นการสนับสนุนพรรคการเมืองที่มีหัวหน้าพรรคมา จากจังหวัดบ้านเกิดของตน ทำให้ผลการเลือกตั้งครั้งที่ 15 ปรากฏผลตามภูมิภาคนิยมจริง ๆ

1.3 ขนาดและบทบาทของแซโบล์ กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ของเกาหลีราว 108 กลุ่ม ดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมกระจายไปแทบทุกสาขาครอบคลุมทั้งอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม กิจการบริการ และการเงินการธนาคาร โดยมีบริษัทลูกรวมกันทั้งสิ้น 788 บริษัท

ตารางที่ 4.1 แสดงรายชื่อกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ที่สุด 20 กลุ่มที่มีฐานะการเงิน สูงสุด และมีขนาดใหญ่ติดอันดับโลก แซโบล์เหล่านี้ผลิตสินค้าที่มีปริมาณและมาตรฐานสูง สามารถแข่งขันกับบริษัทข้ามชาติของโลก สินค้าอุตสาหกรรมหลักที่ผลิตได้แก่ รถยนต์ รถบรรทุก รถตักดิน เรือเดินสมุทร เครื่องจักร ตู้เย็น เครื่องซักผ้า สินค้าประเภท อิเล็กทรอนิกส์ (คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ วีดีโอ เครื่องคิดเลข) โทรศัพท์ เสื้อผ้า รองเท้า เครื่อง เขียน ฯลฯ นอกจากนี้ธุรกิจก่อสร้างของบริษัทก่อสร้างเกาหลีก็มีความสำคัญและออกไปรับ งานก่อสร้างตามประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

ตารางที่ 4.2 แสดงตัวเลขการส่งออก-นำเข้าในปี ค.ศ.1994 และมีข้อมูลเบื้องต้น ของปี ค.ศ.1995 ที่บ่งบอกว่าเกาหลีได้มีมูลค่าทางการค้าทั้งสิ้น 260.3 พันล้านเหรียญ หรือ

เป็นประเทศที่มีมูลค่าทางการค้ามากเป็นอันดับที่ 12 ของโลก⁵ และส่งผลให้ประชากรมีรายได้ต่อหัวปีละ 10,036 เหรียญ (ในตอนต้นของปี ค.ศ.1996) ตัวเลขเหล่านี้เป็นผลมาจากการดำเนินธุรกิจของเหล่าเซโบลต์ อีกทั้งชี้ให้เห็นถึงภาพรวมของขนาดของเซโบลต์ว่าใหญ่โตเพียงใด

ตารางที่ 4.1 กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ในเกาหลีใต้

ตำแหน่ง	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานบริษัท	ปีที่ก่อตั้ง	จำนวนบริษัทลูก
1.	ซัมซุง	กุนลี ลี	1938	25
2.	ฮุนได	แชยอง ชุง	1950	32
3.	ดักกี-โกลสตาร์	จาเคียง กู	1947	26
4.	เคอู	วูซุง คิม	1967	25
5.	ซันเกียง	จองเอียน แשר	1953	14
6.	แซงเกียง	ชุกวอน คิม	1954	13
7.	โคเรียเอกโพลสซีฟ	เชินยอน คิม	1952	20
8.	ฮานจิน	ซุงฮุน โห	1945	12
9.	เฮียวซัง	ชุกโร โห	1957	19
10.	เดลิม	แจจุน ลี	1939	11
11.	คอง-เอ	วอนชุก แשר	1945	18
12.	เดฮานเกียวโบ	ยองอู ชิน	1958	2
13.	คูซาน	ยองกอน ปัก	1952	16
14.	ลอตเต้	เคียกโฮ ชิน	1967	22
15.	คองบู	จินคิ คิม	1964	11
16.	เกีย	เคียงจุง มิน	194	49
17.	โซแยง	นัมกิว ปัก	1961	10
18.	โคลอน	คองแซน ลี	1957	14
19.	ชิน คอง-เอ	ชุนยง แשר	1946	10
20.	คองกุก เจ กัง	ซังเต แซง	1954	14

ที่มา Chung and Lee, Korean Managerial Dynamics. (1989) p.183

ตารางที่ 4.2 มูลค่าทางการค้าของเกาหลีในปี ค.ศ.1994

(หน่วย : พันล้านเหรียญสหรัฐ)

	มูลค่าทางการค้า	
	ส่งออก	นำเข้า
อาหารและเครื่องอุปโภคบริโภค	2,543.4	5,111.8
วัตถุดิบและน้ำมัน	2,252.1	25,913.9
สินค้าอุตสาหกรรมเบา	28,101.8	10,837.0
สินค้าอุตสาหกรรมหนัก	63,116.0	60,485.5
รวม	96,013.2	102,348.2

ที่มา : Korean Foreign Trade Association, The Trend of Foreign Trade 1995.

ปัจจุบัน แชโบลีมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของคนเกาหลีอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ เพราะ (1) เป็นแหล่งว่าจ้างแรงงานขนาดใหญ่ (2) เป็นแหล่งผลิตสินค้าและบริการที่ครอบคลุมตลาดภายในถึงร้อยละ 40 และส่งสินค้าไปขายยังตลาดต่างประเทศเป็นจำนวนกว่า ร้อยละ 70 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด (3) ออกไปลงทุนในธุรกิจอุตสาหกรรมยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และ (4) แชโบลีได้กว้านซื้อกิจการของบริษัทข้ามชาติที่เข้าไปลงทุนในเกาหลีเพื่อผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคตั้งแต่ทศวรรษที่ 50 ตามนโยบายการส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า การซื้อกิจการของบริษัทต่างชาติได้กระทำกันอย่างกว้างขวาง รวมทั้งได้ใช้การโฆษณาประชาสัมพันธ์โดยเน้นลัทธิชาตินิยมเรียกร้องให้คนเกาหลีเลือกซื้อสินค้าที่ผลิตโดยบริษัทของคนเกาหลี ทำให้บริษัทข้ามชาติไม่สามารถดำเนินธุรกิจและได้รับผลกำไรที่คุ้มกับการลงทุน จึงจำเป็นต้องขายธุรกิจให้กับแชโบลีไป

การรณรงค์มิให้ชาวเกาหลีเลือกซื้อสินค้าจากต่างประเทศมักจะอ้างถึงการทำให้ประเทศขาดดุลการค้า ตัวอย่างเช่น ในตอนปลายทศวรรษที่ 80 แชโบลีแห่งหนึ่งผลิตน้ำอัดลมขึ้นมาจำหน่าย และได้เรียกร้องให้คนเกาหลีหันไปดื่มน้ำอัดลมชนิดนั้นว่า “คน

เกาหลีต้องค้ำน้ำอัดลมที่ผลิตขึ้นโดยคนเกาหลีเอง” ลักษณะการใช้ยุทธวิธีการตลาดแบบนี้ยังผลให้สินค้าต่างประเทศค่อย ๆ หายไปจากตลาดเกาหลี อย่างไรก็ตาม เมื่อมีนโยบายผ่อนปรนความเข้มงวดในการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศตามกฎหมายที่เกาหลีจะต้องปฏิบัติตามขององค์การการค้าระหว่างประเทศ สินค้าฟุ่มเฟือยจึงทะลักเข้าไปวางขายในตลาดเกาหลีมากขึ้น ทำให้กลุ่มแซบโบล์เรียกร้องให้รัฐบาลออกคำเตือนเป็นระยะ ๆ ว่า “ในช่วงนี้ สินค้าประเภทนั้นประเภทนี้น่าเข้ามามากเกินไป ทำให้เกิดปัญหากับผู้ผลิตภายใน” นั่นหมายความว่ากลุ่มแซบโบล์มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายหลักทางเศรษฐกิจของประเทศนี้เป็นอย่างมาก

ผู้เขียนเคยไปเยี่ยมชมเมืองอูลซานที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของคาบสมุทรเมืองนี้เป็นเสมือนอาณาจักรขุนไคโดยแท้ กล่าวคือ เกือบทุกคนที่อาศัยอยู่ต่างเป็นพนักงานของบริษัทขุนไคที่ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมหนัก เช่น รถยนต์ การต่อเรือ และอุตสาหกรรมขนาดกลางทุกประเภท กิจกรรมทุกอย่างจะดำเนินการโดยบริษัททั้งสิ้น เช่น โรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล โรงแรม และสถานบันเทิงเรีงรมย์ ตลอดจนศาสนสถานไว้บริการพนักงานของบริษัท นอกจากนี้ ยังมีการให้ทุนการศึกษาแก่ลูกหลานพนักงาน และการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส ซึ่งดำเนินการโดยบริษัท อนึ่ง กลุ่มบริษัทขุนไคยังออกหนังสือพิมพ์ชื่อ Munhwa Ilbo ฉบับตอนบ่ายอีกด้วย จึงไม่น่าแปลกใจว่าการดำรงชีวิตของคนเกาหลีในยุคนี้ผูกพันอย่างใกล้ชิดกับแซบโบล์

1.4 การสร้างความเป็นเอกทางวัฒนธรรม รัฐบาล (และด้วยการสนับสนุนทางการเงินจากแซบโบล์) ได้ทุ่มเทงบประมาณจำนวนมากมหาศาลในการสร้างความเป็นหนึ่งทางวัฒนธรรม อีกทั้งเป็นการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างคนในชาติและเผยแพร่ให้ทั่วโลกล่วงรู้ถึงอารยธรรมอันสูงส่งของคนเกาหลี ดังนี้

ก. พิพิธภัณฑสถาน จำนวนและความทันสมัยของพิพิธภัณฑสถานทั่วประเทศเป็นดัชนีบ่งชี้ถึงการทุ่มเทกำลังกาย กำลังสมองและกำลังงบประมาณในการจัดตั้งเพื่อชี้ให้เห็นถึงจุดกำเนิดและวัฒนธรรมของคนเกาหลี

ข. อาหาร โสมและกิมจิเป็นอาหารที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาติ จึงมีการวิเคราะห์วิจัยเชิงวิชาการ และนำผลไปประชาสัมพันธ์ รวมทั้งสร้างพิพิธภัณฑ์ เฉพาะอีกด้วย

ค. การเผยแพร่และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มูลนิธิหลายแห่งทั้งที่เป็นของราชการและภาคเอกชน เช่น Korea Foundation, Korea Research Foundation, Cultural Exchange Division of Ministry of Culture and Sports, National Academy of Arts, National Academy of Korean Language, Korea Development Institute (International Development Exchange Program) ฯลฯ จะให้ทุนแก่ผู้สนใจเรื่อง เกาหลีศึกษา ภาษาเกาหลี ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนา เดินทางไปสัมมนา ดูงาน ศึกษาวิจัยในเกาหลี นอกจากนี้ยังมีเงินทุนสนับสนุนการพิมพ์วารสารและหนังสือเกี่ยวกับเกาหลีในต่างประเทศ อีกทั้งให้ทุนก่อตั้งและสนับสนุนศูนย์เกาหลีศึกษาในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

รัฐบาลได้จัดส่งคณะนักแสดงกายกรรมและระบำพื้นเมืองไปแสดงในประเทศต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี เพื่อทำหน้าที่เผยแพร่วัฒนธรรมเกาหลี อนึ่ง มีการส่งอาสาสมัครหนุ่มสาวชาวเกาหลีออกไปร่วมพัฒนากับคนท้องถิ่นของประเทศกำลังพัฒนาทั่วโลก (รวมทั้งประเทศไทยด้วย)

ง. การกีฬา คนเกาหลีเริ่มมีความเชื่อมั่นในสินค้าของตนนับตั้งแต่ประเทศนี้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนที่กรุงโซลในปี ค.ศ.1988 และนักกีฬาเกาหลีได้สร้างชื่อเสียงด้วยการกวาดเหรียญทองมากเป็นอันดับสี่ ดังนั้น ประเทศนี้จึงพยายามหาทางเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาสำคัญ ๆ ของโลกเสมอมา

ในยุคแห่งการสื่อสารทางไกลเช่นนี้ การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจ การโฆษณาสินค้า และการเผยแพร่การดำรงชีวิตทางสังคมวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการเสนอข่าวการแข่งขันกีฬาโดยผ่านทางวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์นั้นมักก่อให้เกิดประสิทธิผลยิ่ง เพราะข่าวสารเดินทางไปถึงผู้บริโภคยังต่างประเทศทั่วโลกภายในระยะเวลาอันสั้น ดังนั้น ประเทศเกาหลีได้จึงปรารถนาที่จะเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติและได้ทุ่มเทความพยายาม รวมทั้งงบประมาณจำนวนมหาศาลในการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับเลือกเป็นเจ้าภาพ

2. ปัจจัยทางด้านศาสนาและความเชื่อ

นับจนถึงต้นทศวรรษที่ 90 ผู้ที่แสดงตนว่านับถือศาสนาในเกาหลีได้เพิ่มจำนวนขึ้นเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนประชากรทั้งสิ้น ซึ่งเป็นจำนวนที่มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ 10 ปีก่อนหน้านี้ และมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ต่อไปในอนาคต ปรัชญาการดำรงชีพนี้เป็นมิติใหม่ที่มีความสำคัญทางสังคม ดร.คิม กวางอ็อก อาจารย์ภาควิชามานุษยวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยโซลแห่งชาติได้กล่าวว่า “ศาสนาในเกาหลียุคปัจจุบันได้ทำหน้าที่หลักในการตอบสนองความต้องการของสังคมด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างกันและกัน ทั้งในเชิงธุรกิจและมิใช่ธุรกิจ... ศาสนามีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะ... การรับรู้เกี่ยวกับภาพรวมของสังคม”⁶ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่อยู่ในวัย 40 ปีขึ้นไปเคยผ่านชีวิตในช่วงที่ประเทศมีการผูกพันสูงและต้องเผชิญกับชีวิตที่ทุกข์ยากแสนสาหัส ดังนั้น ภายหลังจากที่ได้ทุ่มเทกับการทำงานการสร้างเนื้อสร้างตัวจนมีอายุล่วงเลยเข้าวัยกลางคน อีกทั้งมีฐานะทางเศรษฐกิจดีและมีความมั่นคงในชีวิตมากขึ้น จึงพากันหันหน้าเข้าหาศาสนาเพื่อมุ่งเสริมสร้างความหมายของชีวิตด้วยการสวดและสังเคราะห์บริบททางสังคมที่ผ่านมากับความเชื่อทางศาสนาเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบันที่เน้นวัตถุนิยม

ก. ข้อมูลทางสถิติบ่งชี้ว่า ราวครึ่งหนึ่งของผู้นับถือศาสนาบอกว่าพวกเขาเป็นพุทธศาสนิกชน ในสังคมเกาหลี วัดของพุทธศาสนาจะตั้งอยู่บนเชิงเขาห่างจากชุมชนที่อยู่อาศัยมาก ผู้ที่สนใจปฏิบัติธรรมต้องใช้เวลาเดินทางและพักแรมค้างคืนที่โรงแรมในชุมชนที่อยู่เชิงเขาก่อนออกเดินเท้าไปยังวัดในตอนเช้ามีดของวันรุ่งขึ้นเพื่อประกอบกิจทางศาสนา ผู้เขียนได้ร่วมเดินทางไปวัดพัชจูที่ตั้งอยู่บนเขาโซกรีในจังหวัดชุงชองเหนือ โดยเดินเท้าจากโรงแรมในเวลา 5.00 น. ของวันที่ 27 ตุลาคม ค.ศ.1995 ในขณะนั้นมีพุทธศาสนิกชนเดินทางบนเส้นทางเดียวกัน ซึ่งมีความยาวราว 3 กิโลเมตรเป็นจำนวนมาก มีเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมและมัธยมศึกษานับพันเดินขึ้นเขาราวกับไปชมมหรหรรรมครั้งสำคัญ และอีกทั้งมีคนจำนวนไม่น้อยที่ออกเดินทางไปวัดก่อนหน้านี้ที่กลุ่มพวกเราจะไปถึง ณ วัดแห่งนั้นเป็นพระ

อารามขนาดใหญ่ราว 40 ไร่ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปขนาดใหญ่ มีพระอุโบสถ กุฏิและศาลา ผู้คนที่มาส่วนใหญ่จะเที่ยวชมภูมิทัศน์และสิ่งปลูกสร้างของวัด พร้อมกับถ่ายรูปเป็นที่ระลึก จากนั้นก็พากันเดินทางกลับ

ต่อมาในวันที่ 28 ตุลาคม ค.ศ.1995 ผู้เขียนได้เดินทางไปยังวัดของกวางซา ในจังหวัดโชလာใต้ ซึ่งเป็นวัดหนึ่งในสามวัดที่มีขนาดใหญ่และสำคัญที่สุดของประเทศ โดยวัดนี้เป็นแหล่งพำนักของสงฆ์ที่มีชื่อเสียง (The monk-treasure temple ในขณะที่วัดอีก 2 แห่งเป็น The law-treasure temple และ The buddha-treasure temple) พวกเราเดินเท้าจากโรงแรมที่พักขึ้นภูเขาในเวลา 03.30 น. เพื่อไปดูและร่วมกิจกรรมกับพุทธศาสนิกชนอีกราว 30 คน ณ พระอุโบสถของวัดนี้ ชาวพุทธต่างนำหมอนรองสำหรับนั่งที่วัดจัดเตรียมไว้มานั่งเรียงรายกันเป็นแถว จากนั้น ก็สวดมนต์พร้อมกันโดยมีพระนั่งเกาะเกาะไม้ทำจังหวะ การสวดมนต์ใช้เวลาราว 30 นาที ต่อมาผู้เข้าพิธีจะผลัดนั่งผลัดยืนสลับกันไปเป็นเวลานานราว 30 นาทีอันเป็นการอธิฐานขอพรพร้อมกับสวดอ้อนวอน ตอนสุดท้าย เจ้าอาวาสออกมาขึ้นหน้าหน้าเข้าหาผู้จาริกและเทศน์ราว 20 นาที รวมเวลาทำกิจกรรมที่โบสถ์แห่งนี้ 1.50 ชั่วโมง เมื่อเสร็จพิธีกรรม ทุกคนจะเก็บหมอนรองนั่งไปกองรวมกันไว้ที่เดิม ชาวพุทธที่มาร่วมกิจกรรมครั้งนี้บ้างก็พักในวัดซึ่งทางวัดจัดเตรียมที่พักไว้ บางส่วนจะพักที่โรงแรมที่ตั้งอยู่เชิงเขา

จะเห็นได้ว่า การมาทำบุญและร่วมประกอบศาสนกิจทางพุทธศาสนาตามวัดต่าง ๆ นั้น ชาวพุทธต้องใช้เวลาเดินทางไปยังวัดราว 2-3 วันและเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางจำนวนหนึ่ง (ไม่นับจำนวนเงินที่ใช้ในการทำบุญ) ทั้งนี้เพราะวัดตั้งอยู่ห่างไกล ส่วนในเมืองนั้น จะมีเพียงศูนย์กลางเผยแพร่พุทธศาสนา (คังนำโปกโยวอน) ซึ่งเป็นสถานที่คล้ายคลึงกับโบสถ์ของคริสต์ศาสนาที่ตั้งอยู่ตามตึกแถวหรือเป็นโรงเรือนที่ปลูกสร้างเป็นอาคารเฉพาะในแถบที่อยู่อาศัย ผู้เขียนมีโอกาสร่วมกิจกรรม ณ ศูนย์แห่งหนึ่งทางตอนใต้ของกรุงโซลและพบว่าทางศูนย์ได้จัดให้มีการทำกิจกรรมทางศาสนาในวันพุธและวันอาทิตย์ โดยจะใช้เวลาราว 1 ชั่วโมงในช่วงเวลา 11.00-12.00 น.

วันนั้นเป็นวันอาทิตย์ที่ 15 ตุลาคม ค.ศ.1995 มีชาวพุทธเข้าร่วม 75 คน เป็นผู้หญิงราว 2 ใน 3 ของคนทั้งหมด พิธีเริ่มต้นขึ้นเวลา 11.00 น. โดยแจกเอกสารซึ่งเป็นบทเทศนา และมีรายการกิจกรรมของศูนย์ในตอนท้ายของเอกสารนั้นให้ทุกคนในขณะที่ผู้เข้าร่วมจะนำ

หนังสือสวดมนต์ที่เป็นภาษาเกาหลี (คล้ายคำภีร์ไบเบิล) ติดตัวเข้าไปด้วย เบื้องหน้าของห้องประชุมจะมีพระประธานตั้งอยู่และมีพระรูปหนึ่งเคาะเกราะไม้ให้สัญญาณแก่ทุกคนที่สวดมนต์พร้อมกัน เสร็จแล้วพระจะลุกมาขึ้นที่แท่นบรรยาย อ่านบทสวดร่วมกับพุทธศาสนิกชนราว 3 นาที จากนั้นก็จะเทศน์ด้วยการอ่านเอกสารที่แจกซึ่งพระรูปนั้นเป็นผู้เขียนเป็นเวลาราว 20 นาที เมื่อจบแล้วก็จะร่วมกันสวดมนต์พร้อมกันอีกครั้งราว 2 นาที ต่อมา ทุกคนจะลุกจากที่นั่งไปยื่นเข้าแถวเดินนำเงินใส่ซองไปหย่อนลงในกล่องไม้ พร้อม ๆ กับมีการขับร้องประสานเสียงเปียโนซึ่งมีสตรีคนหนึ่งบรรเลง โดยเนื้อความคำร้องที่แปลว่าเราจะกลับมาพบกันอีกที่นี้ จากนั้นพระก็จากไป เป็นอันสิ้นสุดกิจกรรมทางศาสนา อนึ่ง เมื่อมีการนับเงินทำบุญในวันนั้น ได้เงินรวมทั้งสิ้น 200,000 วอน (ราว 6,600 บาท)

เมื่อพิธีกรรมทางศาสนาสิ้นสุดลง มัคทายกก็ออกมากล่าวต่อหน้าที่ประชุมว่า ดีใจที่เราได้พบกันในวันนี้ และมีการแนะนำผู้เข้ามาใหม่ รวมทั้งมีการนัดหมายถึงกิจกรรมที่ศูนย์จะจัดขึ้น ในวันนั้นได้กล่าวถึงการนัดที่จะไปทัศนศึกษาที่วัดแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของกรุงโซลในวันเสาร์ถัดไป สุดท้ายทุกคนขึ้นไปชั้นบนเพื่อรับประทานอาหารพร้อมกันที่เหล่าพุทธศาสนิกชนร่วมกันทำขึ้นเพื่อแจกให้ผู้มาร่วมในวันนั้น ตลอดช่วงเวลาที่รับประทานอาหารกันจะมีการพูดคุยและทำความรู้จักกัน รวมทั้งเอื้ออารีต่อกันอย่างไม่ค่อยได้พบเห็นในสังคมเมืองใหญ่เช่นนี้ ภายหลังที่คนส่วนใหญ่กลับบ้าน คณะกรรมการของศูนย์ได้ร่วมประชุมจนกระทั่งเวลา 14.00 น.

ศูนย์แห่งนี้มี 4 ชั้น ชั้นใต้ดินเป็นห้องประชุมใช้ทำกิจกรรมทางศาสนา ชั้นระดับพื้นดินเป็นห้องอาหาร ห้องจำหน่ายหนังสือและศาสนวัตถุ ชั้นที่สองเป็นห้องสมุดและห้องโถงเพื่อทำกิจกรรมทางศาสนาของเด็ก ๆ ส่วนชั้นที่สามเป็นที่พักของพระและเด็กวัด (เป็นนักเรียนชั้นมัธยมที่อาศัยศูนย์เป็นที่พักในขณะที่ศึกษาเล่าเรียน โดยทำงานบริการพระและช่วยงานกิจกรรมทุกอย่าง) และเป็นห้องประชุมเล็ก ๆ

กล่าวโดยย่อ เนื้อแท้ของพุทธศาสนาในเกาหลีเหนือก็คือการแยกตัวเองออกจากชุมชนไปตั้งฐานเผยแพร่ตามวัดที่ตั้งอยู่เชิงเขาและให้พระสงฆ์ปฏิบัติศาสนกิจ ณ สถานวิเวก แม้ในปัจจุบันจะมีความพยายามนำพุทธศาสนาเข้าสู่สังคมเมืองในรูปแบบการจัดตั้งศูนย์กลางเผยแพร่ทางพุทธศาสนาขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้คน แต่ศูนย์ดังกล่าวก็มิได้เป็นวัด

หรือพุทธสถานที่แท้จริงเมื่อเปรียบเทียบกับโบสถ์ของศาสนาอื่นที่ตั้งฐานถาวรอยู่ในชุมชน
อย่างไรก็ตาม ในใจกลางกรุงโซลจะเป็นที่ตั้งของวัดโจเคซา แห่งนิกายโจเค (พุทธศาสนาใน
เกาหลีแบ่งออกเป็น 17 นิกาย) และมีผู้คนมาร่วมทำกิจกรรมทางศาสนาเป็นจำนวนมากในแต่ละ
วัน แต่วัดนี้ก็กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวไป ด้วยเหตุนี้ อาจกล่าวได้ว่าความเกี่ยวพัน
ระหว่างพุทธศาสนากับสังคมที่เป็นรูปธรรมเป็นไปอย่างจำกัด ดังนั้น ผู้คนจึงให้การนับถือ
ศาสนาพุทธในทางจิตใจมากกว่าที่จะเดินทางไปร่วมพิธีกรรมที่วัดดังเช่นชาวพุทธในประเทศ
ไทยที่วัดกับบ้านตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน

ข. คริสต์ศาสนาได้รับความสำเร็จในการชักชวนคนให้หันไปเข้าพิธีล้างบาปเพื่อ
แสดงว่าเป็นผู้นับถือพระเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งชนชั้นกลางที่หันไปนับถือคริสต์ศาสนาเป็น
จำนวนมาก ดังเช่นครอบครัวที่ผู้เขียนไปอาศัยอยู่ได้เล่าให้ฟังว่า เขาและภรรยาได้เปลี่ยนจาก
การนับถือศาสนาพุทธมาเป็นคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ ทั้งนี้เพราะหลักความเชื่อ
หลายอย่างสอดคล้องกับการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

การเปลี่ยนไปนับถือคริสต์ศาสนาในเกาหลีได้กระทำกันอย่างกว้างขวางในช่วง
ทศวรรษที่ 60-90 หรือที่เรียกว่า conversion boom จากจำนวนผู้นับถือนิกายโปรเตสแตนต์
เพียงแปดแสนคนในปี ค.ศ.1957 มาเป็น 11 ล้านคนในปี ค.ศ.1995 และปัจจุบันมีผู้นับถือ
นิกาย โรมันคาทอลิกอีก 3 ล้านคน จึงนับได้ว่า เกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีมหาชนเปลี่ยนเป็น
คริสต์ศาสนิกชนมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของโลก

แอนดรู กิม นักศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยโตรอนโต
ประเทศแคนาดา ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการเปลี่ยนศาสนาของคนเกาหลีใต้ และสรุปว่า
นับตั้งแต่สงครามเกาหลีเป็นต้นมา คริสต์ศาสนจักรได้ทำงานร่วมกับชุมชนอย่างใกล้ชิดด้วย
การให้การสงเคราะห์ เช่น แจกเครื่องอุปโภคบริโภคและปลอบประโลมใจแก่ผู้ทุกข์ยาก
ผู้ด้อยโอกาส และยังสนับสนุนกิจกรรมเสริมสร้างประชาธิปไตยและเรียกร้องประชาธิปไตย
เคียงบ่าเคียงไหล่กับชาวเกาหลีตลอดมา นอกจากนี้ ได้มีการแปลคำภีร์ไบเบิลเป็นภาษาเกาหลี
จัดตั้งสถานีวิทยุและจัดพิมพ์หนังสือพิมพ์เผยแพร่กิจกรรมแก่ประชาชน มีการสร้างวัด
(โบสถ์) ตามแหล่งชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศ และเน้นกิจกรรมที่สนับสนุนสั่งสอนใน

สถานศึกษาและการสาธารณสุข อนึ่ง ในปี ค.ศ. 1969 พระคริสต์ชาวเกาหลีได้ออกเดินทางไปเผยแผ่ศาสนายังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอีกด้วย⁷

สรุป

การวิพากษ์สังคมตนเองถึง “โรคเกาหลี” ของประธานาธิบดีคิม ยังแชม เมื่อปี ค.ศ.1992 นับเป็นการวิพากษ์ครั้งที่สองในประวัติศาสตร์ของประเทศนี้ (ครั้งแรกวิพากษ์โดยประธานาธิบดีปาร์ค จุงฮี ซึ่งประสงค์ที่จะให้คนเกาหลีละทิ้งความท้อแท้ใจในการดำรงชีวิตมาเป็นนักสู้ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความหวังที่จะก้าวหน้าสูงสุดในชีวิต) โดยผู้นำประเทศได้ชี้ให้เห็นถึงการตกต่ำในจริยธรรมการทำงานและค่านิยมเป็น “ทำงานน้อยและสนุกสนาน” อันจะเป็นสาเหตุนำพาชาติไปสู่ความล่มจมได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้นำประเทศจึงประกาศนโยบายการสร้างเกาหลีใหม่ ที่มีเป้าหมายที่จะยกฐานะของชาติให้รุ่งโรจน์เป็นประเทศชั้นนำของโลกให้จงได้

ในบทนี้ได้วิเคราะห์เนื้อหาสองกระแส กระแสที่หนึ่งคือจริยธรรมการทำงานที่ลดต่ำลงนับตั้งแต่การปฏิรูปทางการเมืองโดยมวลชนนับตั้งแต่ปี ค.ศ.1987 ที่ส่งผลให้เกิดลัทธิบริโภคนิยมและการใช้ชีวิตที่เป็นเสรีและสนุกสนานจนเกินขอบเขต ก่อให้เกิดความเสียหายของด้านเศรษฐกิจ

ดังเช่น การล่มสลายของธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กในแต่ละปีเพราะต้องจ่ายค่าจ้างแรงงานในอัตราสูง อีกทั้งคนไม่สนใจทำงานหนักและหลีกเลี่ยงงานที่ไม่ก้าวหน้า

กระแสที่สองคือ ความแข็งแกร่งของระบบเสริมกำลัง ที่รัฐบาลได้ใช้ปัจจัยทางการเมืองเป็นหลักในการชักจูงให้คนหันกลับมาทำงานหนักกันเพื่อนำชาติให้เจริญก้าวหน้าเหนือชาติอื่นใด ระบบเสริมกำลังยังเป็นผลมาจากปัจจัยทางประวัติศาสตร์ ข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ และความสำนึกของคนในชาติที่ตระหนักรู้ว่า หากชาวเกาหลีไม่ขยันทำงานดังเช่นอดีตแล้ว พวกเขาจะไม่สามารถอยู่รอดได้ในสังคมโลกที่มีการแข่งขันสูง

เชิงอรรถบทที่ 4

1. ดำรงค์ ฐานดี, “คิม ยังแซม : ประธานาธิบดีผู้พลิกประวัติศาสตร์แห่งเกาหลีใต้,” *สยามรัฐ*. ฉบับวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2539 ; President Commission on Administrative Reform, *Administrative Reform in Korea : In Search of New Paradigm*, March 1995, Republic of Korea; Korean Overseas Information Service, Kim Young Sam : *Remolding the Nation for True Democracy*. Seoul : Republic of Korea (n.a.); The President Secretarial, *Korea's Quest for Reform and Globalization*. Republic of Korea, 1995.
2. สำนักงานสารนิเทศภาคโพ้นทะเล, เกาหลีใหม่สู่ยุคโลกาภิวัตน์. สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเกาหลีประจำประเทศไทย. (กุมภาพันธ์ 1996) ; Han Dong-soo, “Seguehwa Aims at Attaining Advanced Level in All Areas,” *Korea Times*. November 1, 1995, p.13.
3. “Post-Poll Political Shift Seen,” *Korea Herald*. April 13, 1996. ผลการเลือกตั้งทั่วไปเพิ่มเติม-พรรคดีโมเครท (ดีพี.) ได้รับเลือก 15 ที่นั่ง ผู้สมัครอิสระได้รับเลือก 16 คน รวมผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น 299 คน.
4. “NCNP Trying to Turn Elections into Policy Battle,” *Korea Herald* March 2, 1996.
5. “Korea Marks 12th Ranking in 1995 International Trade : WTO,” *Korea Herald*. April 2, 1996.
6. Kim Kwang-ok, “the Religious Life of the Urban Middle Class,” *Korea Journal*. 33:4 (Winter 1993), p.5.
7. Andrew E. Kim, “A History of Christianity in Korea : From Its Troubled Beginning to Its Contemporary Success,” *Korea Journal* 35:2 (Summer 1995), pp. 47-48.